

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XV. De Officio Diaconi in Mißis solemnibus pro Defunctis, & in absolute
Defunctorum post eandem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

§. 38. Celebrans semper triplici ductu incensandus est, si nullus sit eo maior, cui triplex ductus debetur, ut supra dictum est, ob dignitatem eius Ecclesiasticam maiore verò presente semper duplici ductu, quamvis eius collegiales vnicò tantum ductu thurificentur. An verò Celebrans simplex sit incensandus triplici ductu presente tantum Episcopo extraneo, & non proprio, qui debet incensari triplici ductu, sicut etiam an presente aliquo Principe tantum, & non Episcopo proprio qui etiam thurificandus est triplici ductu, ipse etiam Celebrans sit incensandus triplici ductu, dubitatur & iudicandum Superioribus relinquitur.

§. 39. Vicarius Generalis Episcopi, duplici etiam ductu thurificatur, nisi sit Prælati. Sacr. Congr. Notuum in Nepefina 14. Ianuarij. Aduerte autem, quòd in Germania Archiepiscopi & Episcopi soleant passim habere tres generales Vicarios, iuxta triplicem eamque distinctam, vnicuique ex proprio tum officio competentem, tum diuerso circa quod versantur, foro tributam Iurisdictionis potestatem: quorum primus vtitur *Suffraganeus* alter absolute *Vicarius*, tertius proprie *Officialis* nuncupatur. Ita à Serenissimo ac Reuerendissimo Domino D. Maximiliano Henrico Archiepiscopo ac Principe Electore Coloniensi, vtriusque Bavarix Duce in sua Archidicæcesi Coloniensi discretè constitutum est, uti videre licet ex ipsius desuper edito diplomate, quod plenioris cognitionis causà, circa finem huius libelli lubet adijcere.

TITVLVS XV.

De officio Diaconi in Missis solemnibus pro Defunctis, & in absolutione Defunctorum post eandem.

*Castaldus
praxicarem.
lib. 2. sect. 7.
s. 6 p. 1.*

I. Diaconus in Missis Defunctorum ministrans numquam Celebrantis manum, nec aliquid ei porrigens osculatur: non ministrat incensum in principio Missæ: non petit benedictionem ad Euangelium: neque incensat librum ante Euangelium nec postea Celebrantem; neque

que alios post incensationem oblatorum incensat, sed tantum Celebrantem; ad *Agnus Dei* non percutit pectus, neque accipit pacem.

2. Dum dicitur *Sequentia* circa finem cum dicitur *oro supplex & acclinis, &c.* aut quando non dicitur *Sequentia* circa ultimum versum *Tractus* accipiens Missale super Altare reponit, ac genuflectens super supremum Altaris gradum dicit *Munda cor meum, &c.* quo dicto & resumpto libro, absque petitione benedictionis & osculo manus, cum tempus est factâ Altari reuerentiâ, cum alijs ministris procedit ad cantandum Evangelium hoc ordine videlicet, primò Diaconus, tum Subdiaconus, & ultimo loco duo Acolythi sine candelabris & luminaribus.

Cavem Epif.
lib. 1. cap. 18

3. Dicto offertorio, cum Subdiaconus defert ad latus Epistolæ Calicem, accipit Bursam, extrahensque Corporale illud explicat, Hostiam supra patenam, positam, Celebranti porrigit deinde Calicem præparat.

4. Non dat Patenam Subdiacono, sed statim facta oblatione hostiæ, eandem patenam ponit aliquantulum subtus Corporale, & reliquam partem ipsius Purificatorio, post extersionem Calicis, cooperit: Ministrat incensum ad oblata sine osculis & finita incensatione incensat tantum Celebrantem.

5. Post incensationem altaris Diaconus manutergium cum Subdiacono ad tergendas manus Celebrantis à parte sua tenet sub peluicula, quam Acolythus ministrat, & lotis manibus, illud extendit super illas ut Celebrans tergat eandem cum debitis reuerentijs sine osculis. Cum Celebrans dicit *Orate fratres*, ipse respondet, *Suscipiat Dominus, &c.* quo dicto, accedit ad librum cum solitis reuerentijs, ubi folia Missalis vertit, si opus sit, ad Præfationem stat à tergo Celebrantis.

Gassanus
comment. in
Rubr. Miss.
part. 3. tit. 13.

P

6. Circa

6. Circa finem Orationis Dominica Patenam accipit de Altari, & eam extersam dat Celebranti sine osculis, Ad *Agnus Dei* non percutit pectus, sed eo dicto, & facta genuflexione, accedit ad librum, vbi iterum genuflectit, & ministrat vt in alijs Missis. In fine dicens *Requiescant in pace* iunctis manibus, non vertit se ad populum.

7. Ad Absolutionem, si facienda est, deposito tantum suo Manipulo in cornu Epistolæ adiuuat Celebrantem ibidem exueatrem se Planeta & manipulo, eique imponit Pluuiam. Deinde ad medium Altaris redit à sinistris & ibi genuflectit, surgit, & procedit ad Lecticam à sinistris Celebrantis nudo capite, vbi stat aliquantulum retrò post eum etiam à sinistris; At cum Cantores in Responso *Libera me Domine* cantant versum *Requiem aeternam* ministrat incensum de more accedens ad dextram Celebrantis, cum genuflexione & sine osculis porrigit, cochlear dicens tamen *Benedicite Pater Reuerende.*

8. Inchoato à Celebrante *Pater noster* accipit de manu ministri aspersorium, & illud eodem Celebranti porrigit, & eleuans sinistra sinistriam Pluuialis dexteram, facta altari genuflexione, procedit aliquantulum post eum à dextris eius dum facit aspersionem, genuflectens Crucem quam tenet Subdiaconus. Completo circulo, receptum aspersorium reddit Ministro, acceptumque thuribulum, tradit etiam Celebranti, & eodem modo illum comitatur, vt supra, in aspersione factum, acceptumque à Celebrante thuribulum reddit Thuriferario. Deinde accipit librum ab Acolycho, quem tenet apertum ante Celebrantem, dum Celebrans dicit versum & Orationem; post cuius conclusionem librum reddit Acolycho

Acolytha clausum, & cum Celebrans dicendo Vers. *Requiem aeternam, &c.* format signum crucis super tumulum, ipse à dextris eleuat simbriam Pluuiialis.

9. Dicto à Cantoribus *Requiescant in pace*, alijs ministris præcedentibus, à sinistris Celebrantis, ordine quo venerat, procedit ad Sacristiam.

TITVLVS XVI.

De officio Diaconi in Processionibus Sanctissimi Sacramenti.

i. **D**UM Diaconus intererit Processioni in qua SS. Sacramentum deportatur indutus erit Amictu Alba Cingulo Stola & Dalmatica albi coloris sine Manipulo, atque assistet Celebranti primò dum illud ponit in Monstrantiam, aut si ante hac in Monstrantia præparatum fuerit, & in Tabernaculo asseruetur dum Sacerdos deportaturus SS. Sacramentum ad dictum locum ubi SS. Sacramentum asseruari solet peruenerit, præmissa genuflexione aperit dictum locum Sacerdote, interim genuflectente ante Tabernaculum.

2. His præmissis vel si Sanctissimum Sacramentum iam in Altari patenter expositum sit omissis; Diaconus stans à dextris Celebrantis in plano ante infimum gradum Altaris, sine osculis, neque Celebrantis benedictionem petens ministrat Celebranti cochlear cum nauicula thuris, at imposito tertio à Celebrante thus in thuribulum, idem sine osculis Celebranti porrigit.

2. Dum verò SS. Sacramentum à Celebrante thurificatur à dextris Celebrantis genuflexus anteriorem simbriam pluuiialis vtraq; manu eleuat,

*Carem. Eptf.
lib. 2. c. 3 n. 1.
Rit. Rom. tit.*